

أَيُّخَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى.

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

كُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ...

İNSAN, SORUMLULUK SAHİBİDİR

Muhterem Müslümanlar!

Yüce Rabbimiz, bizleri eşsiz bir güzellikte yaratmıştır. Akıl ve irade gibi iki değerli hasletle donatmıştır. Karar alma ve aldığımız kararları uygulayabilme özgürlüğünü bize lütfetmiştir. İhtiyaçlarımızı karşılayabilmemiz için kâinata nice varlığı hizmetimize sunmuştur. Ancak bu nimetlerin aynı zamanda sorumluluğu da beraberinde getirdiğini hatırlatmıştır. Nitekim **“İnsan, kendisinin başboş bırakılacağını mı zanner?”**¹ ayet-i kerimesi bu gerçeğe işaret eder.

Aziz Müminler!

Sorumluluk; hak ve hakikate yönelme, iyi ve güzel olana meyiletme, doğru olanı talep etme şuurudur. İnsanın hayatına anlam katan, onu gayesiz yaşamaktan kurtaran eşsiz bir rehberdir. Bu haliyle sorumluluk sadece insana has bir özelliktir. **“Hepiniz birer sorumlusunuz ve hepimiz yönettiklerinizden mesulsünüz...”**² buyuran Resûl-i Ekrem (s.a.s), sorumluluk duygusunu şu örnekle anlatmıştır: **“Allah Teâlâ'nın koymuş olduğu sınırlara uygun yaşayanlar ile bu sınırları ihlal eden kimselerin durumu, bir gemiye binmiş, gemi içerisindeki yerleri kura ile belirlenmiş iki grup insanın durumuna benzer. Bunlardan bir kısmı geminin alt tarafında, bir kısmı da üst tarafında yolculuk etmeye hak kazanmıştır. Alt kattakiler su ihtiyaçlarını karşılamak için üsttekilerin yanına giderler. Bir süre sonra ‘Sudan nasibimizi almak için geminin altından bir delik açsak da yukarıdakileri rahatsız etmesek’ derler. Eğer yukarıda bulunanlar aşağıdakilerin isteklerini yapmalarına izin verirlerse gemidekiler hep birlikte helâk olur. Fakat onlara engel olurlarsa hem onlar hem de kendileri kurtulur.”**³

İnsan, Peygamberimizin bu uyarılarını dikkate alarak sorumluluk bilinciyle hareket ettiği müddetçe hayatını ve çevresini güzelleştirir. Dünyada mutlu, ahiretten umutlu olur. Yapması gerekenleri ihmal etmek ise kişiyi ancak derin bir huzursuzluğa sevk eder.

Kıymetli Müslümanlar!

Sorumluluk bilincinin, hayatımızın farklı alanlarında yansımaları vardır. İnsanın ilk ve en önemli sorumluluğu, onu yaratan, yaşatan ve türlü nimetlerle donatan Rabbine karşıdır. Peygamber Efendimiz, insanın bu sorumluluğunu şöyle ifade etmiştir: **“Allah’ın kulları üzerindeki hakkı, insanların O’na kulluk etmeleri ve hiçbir şeyi O’na ortak koşmamalarıdır.”** Allah Resûlü (s.a.s), Rabbine karşı sorumluluklarını yerine getirenleri ise şöyle müjdelemiştir: **“Allah’a kulluk etmesi ve ortak koşmaması hâlinde, kulların Allah üzerindeki hakkı ise kuluna azap etmemesi ve onu cennete koymasındır.”**⁴

Değerli Müminler!

İnsan, kendisine karşı da sorumludur. Çünkü ona bahşedilen can, beden, akıl ve irade sorumluluğu ağır bir emanettir. Helal ve nezih gıdayla beslenmek, sağlığımızı korumak, maddi ve manevi anlamda temizliğe özen göstermek, zararlı alışkanlıklardan kaçınmak hepimizin öncelikli görevidir. Elbette, bedensel ihtiyaçların yanında ruhsal ve duygusal ihtiyaçlarımızın karşılanmasını da unutmamak gerekir. Sorumluluk sahibi bir mümin, Rabbine karşı kulluk görevlerini hakkıyla yerine getirir. İbadetlerini vaktinde eda eder. Güzel ahlaktan, erdemli ve onurlu bir yaşamdan taviz vermez.

Aziz Müslümanlar!

Toplumsal hayatın düzeni ve huzuru, o toplumda yaşayan bireylerin sorumluluklarını yerine getirmesine bağlıdır. Dolayısıyla mümin, yakın ya da uzak, insanlık ailesinin bütün fertlerine karşı vazifeleri olduğunu bilir. Sevgi, saygı, adalet, merhamet, sabır ve anlayışla ailesini kucaklar. Akrafa ve komşularına yardım eder. Fakir ve yoksulları gözetir. Yaşlı ve kimsesizlere kanat gerer. Toplumun bütün fertlerine huzur ve güven telkin eder. Herkes ondan iyilik umar. Hiç kimse ondan kötülük beklemez. Peygamberimiz bu örnek şahsiyeti şöyle anlatır: **“Mümin, insanların can ve mal hususunda kendisine güvendiği kişidir. Müslüman; elinden ve dilinden insanlara zarar gelmeyen kimsedir.”**⁵

Kıymetli Müminler!

İnsanın sorumluluk halkası, yeryüzünü kendileriyle paylaştığı diğer canlılar ve bütün bir kâinat ile tamamlanır. Eşsiz bir dengeye sahip olan kâinat düzeni, Allah’ın eseridir ve her şey O’nun mülküdür. Bütün mahlûkata karşı hissedeceğimiz sorumluluk, Allah’ın eserine, mülküne ve hikmetine olan saygımızın gereğidir. Nitekim Cenâb-ı Hak Kur’an-ı Kerim’de, **“Göğü, O yükseltti, denge ve ölçüyü O koydu ki dengeden sapmayasınız.”**⁶ buyurmuştur.

Aziz Müminler!

Bir virüsle hayatımızın değiştiği zorlu bir zaman diliminde yaşıyoruz. Yaşadığımız bu salgın hastalıktan kurtulmanın yolu da yine sorumluluklarımızı yerine getirmekten geçiyor. O halde, hem kendi sağlığımızı hem de kardeşlerimizin sağlığını korumak için tedbirli davranalım. Hastalığın yayılmaması için gerekli özeni gösterelim. Alınan önlemlere titizlikle riayet edelim. Her bir ihmal ve kusurumuzun hem insanlara hem de Cenâb-ı Hakka karşı bize vebal yükleyeceğini unutmayalım. Yaşadığımız bu zor günlerde, tedbir ve tevekkülümüzle, sabır ve namazımızla, dua ve niyazımızla, tevbe ve istiğfarımızla Rabbimizin engin rahmetine sığınalım.

Hutbemi, Cenâb-ı Hakkın bize öğrettiği şu duayla bitiriyorum: **“Ey Rabbimiz! Unutur, ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma! Ey Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme!”**⁷ Âmin!

¹ Kıyâme, 75/36.

² Buhârî, İstikrâz, 20.

³ Buhârî, Şirket, 6.

⁴ Buhârî, Cihâd, 46; Müslim, İmân, 48.

⁵ Tirmizî, Fedâilü'l-cihâd, 2; İbn Hanbel, VI, 22.

⁶ Rahmân, 55/7,8.

⁷ Bakara, 2/286.